

GAZETA LWOWSKA

WYCHODZI KAŻDEGO POWSZEDNIEGO DNIA POPOŁUDNIU

Ceny prenumeraty:
We Lwowie bez dorę-
czenia do domu . . . mies. zł. 2—, kwart. 6—
z dostawą do domu . . . mies. zł. 2.40, kwart. 7—
Na prowincji z prze-
syłką pocztową . . . mies. zł. 2.40, kwart. 7—
Zagranicą . . . mies. zł. 5—, kwart. 15—

Numer telefonu
REDAKCJI
i ADMINISTRACJI
221-17.

Konto PKO Lwów
№ 594.044.

ADRES REDAKCJI i ADMINISTRACJI:
LWÓW, UL. ZIMOROWICZA 15 I. r.

Listy należy frankować. — Reklamacje
otwarte wolne od opłaty.
Rękopisów nadesłanych nie zwraca się.

CENA
NUMERU

10 gr.

Ceny ogłoszeń:

Za 1 wiersz milimetr. (6 1/2 cm. szer.) w zwykłych ogłoszeniach
gr. 20, w nadsłanym i w nekrologach gr. 50, w kronice, reper-
tuar, dział gospodarczy, naski w tekście gr. 70, pod nagłów-
kiem na pierwszej stronie zł. 1—, Tabelaaryczne o 100 proc. dro-
żej. Za jedno słowo w drobnych ogłoszeniach gr. 10, kupno
i sprzedaż słowo gr. 20, matrymonialne, korespondencje
prywatne słowo gr. 20, dla poszukujących pracy gr. 5.
Z zastrzeżeniem miejsc 25 proc. Zagraniczne o 50 proc. drożej.

Odwrót od Europy.

Ostre napięcie stosunków między Rosją i Japonią, które nastąpiło w ostatnich dniach, narzuca nieodparcie pytanie: jakie są cele polityki sowieckiej. Z. S. S. R. od czasu rewolucji większość swych wysiłków kierował na zachód ku Europie. Agenci Kominternu coraz to w innych państwach usiłovali wywołać silne prądy komunistyczne, które w konsekwencji miały doprowadzić do rewolucji europejskiej. Akcja ta miała swoje okresy powodzenia. Jeśli stosunkowo szybko poniosła fiasko w większości krajów, stało się to na skutek wiadomości, jakie przeniknęły z za czerwonego kordonu do reszty świata. Wiara w osiągnięcia komunistyczne, jak widzieliśmy z licznych podróży sympatyków tej idei do Rosji, nie wytrzymała próby kilkutygodniowych wędrówek po kraju sowieckim, mimo wysiłków propagandy, mimo maskowania większych niedociągnięć, mimo obstawiania podróży licznym sztabem wyszkolonych agitatorów.

Ostateczny cios europejskiemu komunizmowi zadała polityka Stalina, przypominająca i prześcigająca swym okrucieństwem najkrwawsze karty historii Rosji carskiej. Czystki zakończone wielkimi procesami politycznymi ostatecznie przesądziły sprawę komunizmu.

Bezpośrednim skutkiem klęski Kominternu w opinii poszczególnych społeczeństw europejskich, były liczne niepowodzenia dyplomacji sowieckiej na gruncie politycznym. Nie udało się jej plan opanowania Ligi Narodów, klęskę poniosła idea wielkiego systemu politycznego, opartego na ścisłym sojuszu z Francją. Ostatnia próba mająca na celu zjednoczenie wszystkich państw liberalnych dzięki wojnie hiszpańskiej, zawiodła również. Zwyciężyła w tym wypadku idea nieinterwencji: Francja związała się z trzeźwo myślącą Anglią; ostatnie wypadki wskazują na możliwość porozumienia europejskiego, a w każdym razie dyplomatycznego rozejmu.

Rosja znalazła się po za nawiasem tego rozejmu. Europa jest dla niej terenem zakazanym. Nic nie wskazuje, że najbliższe lata coś w tej sytuacji zmienią.

Powyzsze względy skłaniają Rosję do zmiany nastawienia całej polityki zagranicznej.

Rosyjska polityka zagraniczna z europejskiej stała się azjatycką. Oczywiście sprawy dalekowschodnie zawsze Rosję zajmowały. Jednak w oczach Moskwy były one dłuższy czas rzeczą drugorzędą. Dzięki temu stanowisku, Japonia uzyskała poważne sukcesy w Chinach. Największym z nich było utworzenie Mandżukuo.

Obecnie sytuacja się zmieniła. Sprawy wewnętrzne domagają się za wszelką cenę sukcesu dyplomatycznego na jakimkolwiek bądź polu. Wojna japońsko-chińska, absorbująca w dużej mierze zasoby Japonii, stworzyła warunki, w których ekspansja rosyjska na wschód może się rozwinąć. Wątpliwym się wydaje, by rząd sowiecki rzeczywiście dążył do wojny. Siły militarne Japonii stanowią w dalszym ciągu groźną potęgę, a rozstrzelanie grupy generałów na długi czas pozbaawiło armię czerwoną koniecznej do akcji wojennej sprężystości.

Zresztą i bez wojny Sowietaom uda

„Między Polską a Italią nie ma żadnych interesów sprzecznych” — powiedział P. Prezydent R. P. w wywiadzie dla prasy włoskiej.

Rzym, 1. 8. (PAT) Największy dziennik włoski „Il Corriere della Sera” zamieszcza na pierwszej stronie wywiad wygłoszony specjalnego wysłannika red. Alceo Walcini z Panem Prezydentem R.P. prof. Ign. Mościckim.

Wywiad odbył się w willi San Michele w Lauranie.

W rozmowie z red. Walcini, prowadzonej w języku polskim, Pan Prezydent oświadczył, że wybrał Lauranę za miejsce swych wywczasów, wiedząc o sympatii dla Italii oraz ze względu na znane mu piękno tej miejscowości.

Mówiąc o Polsce i o Włoszech Pan Prezydent wyraził przede wszystkim swe najgłębsze uznanie dla Mussoliniego, którego siła woli i charakter niezłomny muszą budzić powszechny podziw.

Przyjaźń polsko-włoska, powiedział Pan Prezydent, opiera się na wielowiekowej tradycji kulturalnej i uczuciowej, łączącej oba narody, a więzy

tej przyjaźni są nierozzerwalne. Stosunki polsko-włoskie nacechowane są największym wzajemnym zaufaniem.

W dalszym ciągu Pan Prezydent zaznaczył, że między Polską a Italią nie ma żadnych interesów sprzecznych i stwierdził możliwość jeszcze szerszego rozwoju współpracy między obu państwami.

Ostatnim tematem poruszonym w wywiadzie była kwestia dynamiki młodych narodów. Pan Prezydent — jak zaznacza dziennikarz — uznaje w pełni znaczenie, jakie dla konsolidacji wewnętrznej narodu posiadają wielkie manifestacje patriotyczne w rodzaju włoskich Adunat, które przyrównać można pod pewnymi względami do polskich świąt: Dnia Morza i Dnia Kolonii.

Wywiad z Panem Prezydentem kończy red. Walcini barwnym opisem wywczasów dostojnego Gościa w Lauranie.

Kancelerz Hitler spotkał się z Henleinem.

Berlin, 1. 8. (PAT.). Do Wrocławia, gdzie odbywają się uroczystości zakończenia igrzysk sportowych, przybył kancelerz Hitler. Jednocześnie pojechał do Wrocławia kancelerza prawie wszystkich czołowych dygnitarzy Rzeszy i przewodców partyjnych i

Henleina, będącego wciąż przedmiotem owacyj jest w tutejszych kołach politycznych i zagranicznych żywo komentowany. Koła te przypuszczają, że kancelerz, korzystając z pobytu we Wrocławiu odbędzie rozmowę z Henleinem.

Granica sowiecko-japońska widownią krwawych starć.

Tokio, 1. 8. (PAT) Agencja Domei donosi: Sekcja prasowa armii koreańskiej donosi, iż Czang-Ku-Feng oraz wyniosłości na południe od Szatsaoping, które były nielegalnie zajęte przez żołnierzy sowieckich, zostały odzyskane w niedzielę rano przez garnizon japoński, który odparł oddziały sowieckie.

Żołnierze sowieccy, jak wiadomo, w sobotę w nocy pod ochroną artylerii zaatakowali japońską straż graniczną, która wobec odprężenia sytuacji w okręgu Czang-Ku-Feng, była mniej liczna. Już w piątek żołnierze sowieccy rozpoczęli budowę umocnienia w pobliżu Szatsaopingo przekroczywszy nielegalnie granicę.

Straż graniczna japońska odparła oddziały sowieckie, po czym powróciła na swe pierwotne pozycje, by uniknąć dalszego starcia. Po południu oddziały sowieckie ponownie zaatakowały Japończyków, którzy je odparli. Wreszcie w sobotę w nocy wojska sowieckie, korzystając z gęstej mgły, pod ochroną artylerii, wspomaganie przez czołgi, zaatakowały Japończyków.

Oddziały japońskie odzyskały

się prawdopodobnie osiągnąć wiele korzyści zważywszy na konflikt w Chinach. Wszystko tu zależy od ustępliwości Japonii.

Obecne incydenty na granicy koreańsko-mandżurskiej mają właśnie za zadanie zbadać jak daleko sięga ustępliwość japońska.

Czang-Ku-Feng i Szatsaoping w niedzielę rano, wypierając całkowicie oddziały sowieckie z terytorium mandżurskiego. O godz. 7-ej rano w niedzielę artyleria sowiecka bombardowała jeszcze wioskę Kojo, położoną w północnej Korei.

Straty wojsk sowieckich wynoszą około 200 zabitych i rannych. Na polu walki pozostały zwłoki 30 żołnierzy sowieckich.

Japończycy zdobyli 11 tanków, 2 armaty górskie, 2 karabiny maszynowe oraz wiele amunicji.

ODPOWIEDZIALNOŚĆ SPADA NA SOWIETY.

Tokio, 1. 8. (PAT.). Przedstawiciel armii japońskiej w rozmowie z dziennikarzami na temat ostatniego incydentu na granicy sowiecko-mandżurskiej, oświadczył:

Sprawa ta dla nas jest zakończona. Odzyskaliśmy siłą terytorium mandżurskie. Niczego więcej nie pragniemy. Nie wiemy, jakie są zamiary sowieckie, ale jeżeli Sowiety będą usiłowały odebrać nam te pozycje, muszą być przygotowane na jeszcze bardziej zdecydowaną odprawę.

Decyzja kontratakowania oddziałów sowieckich, które zajęły Czanku-feng i Szatsaoping, była powzięta przez dowódcę miejscowych sił japońskich, który nawet nie zwracał się w tej sprawie do Tokio. W kołach zbliżonych do ministerstwa wojny bardzo poważnie traktują fakt bombardowania wiosek koreańskich przez artyle-

W KIELCACH STANIE SANKTUARIUM MARSZ. PIŁSUDSKIEGO I POMNIK LEGIONÓW.

Kielce, 1. 8. (PAT) W Kielcach ukończono już prace około budowy pomnika Legionów, sanktuarium Marszałka Józefa Piłsudskiego, oraz muzeum Legionów.

Pomnik, wyobrażający pierwszą czołówkę kompanii kadrowej w marszu, na granitowym cokole, stanął u mety „Szlakiem Kadrowki” przed gmachem P.W. i W.F. na tle pięknego krajobrazu kieleckiego. Wykonawcą pomnika jest artysta-rzeźbiarz prof. Raszka z Krakowa.

Za kilka dni ukończone zostaną prace nad utworzeniem sanktuarium Wielkiego Marszałka i muzeum Legionów w b. głównej kwaterze Komendanta, gdzie w środkowej komnacie umieszczone zostanie popiersie Marszałka Piłsudskiego, dłuta Rzeckiego z Warszawy.

Pomnik i sanktuarium ufundowane zostały z ofiar społeczeństwa woj. kieleckiego celem upamiętnienia 25-lecia bohaterskiego czynu Legionów.

W 12-TA ROCZNICĘ ZGONU JANA KASPROWICZA.

Zakopane, 1. 8. (PAT.). W dwunastą rocznicę zgonu wielkiego poety i przyjaciela ziemi podhalańskiej Jana Kasprowicza, odprawione będzie dziś w kaplicy mauzoleum na Harendzie (przy drodze z Zakopanego do Poronina) o godz. 9-tej rano żałobne nabożeństwo.

ZWYCIĘSKI MARSZ GEN. FRANCO.

Salamanka, 1. 8. (PAT) Wielka kwatery wojsk gen. Franco komunikuje, iż na froncie Estramadury zdobyto wyniosłość Foncalada oraz kilka sąsiednich pozycji.

Na froncie rzeki Ebro wojska gen. Franco czynią dalsze postępy. Kilka oddziałów nieprzyjacielskich, które usiłowały stawiać opór, rozprószone.

ZONA DOLFUSSA ZAMIESZKA W ANGLII.

Bern, 1. 8. (PAT) Według krążących pogłosek, wdowa po kanclerzu Dolfussie wkrótce ma opuścić wraz z dziećmi Szwajcarię, by osiedlić się na stałe w Anglii.

rię sowiecką. Odpowiedzialność za incydent spada całkowicie na Sowiety.

UTARCZKI NIE USTAJĄ.

Moskwa, 1. 8. (PAT) Według źródeł japońskich na odcinku granicznym w rejonie jeziora Hassan toczyły się w ciągu ub. nocy w dniu dzisiejszym i toczą się w dalszym ciągu uporczywe walki oddziałów japońskich z sowieckimi przy użyciu czołgów i samolotów.

PROTEST JAPONII W MOSKWIE.

Tokio, 1. 8. (PAT) Min. spraw zagranicznych po rozmowie z premierem Konoye postanowił polecić ambasadorowi japońskiemu w Moskwie Szigenitsu złożyć wobec komisarza ludowego do spraw zagranicznych Liwinowa jak najostrzejszy protest z powodu wczorajszych incydentów na granicy mandżursko-sowieckiej.

Ojciec Św. potępia rasizm.

Citta del Vaticano, 1. VII. (PAT). Ojciec św. przyjął w Castel Gandolfo alumnów Collegium Propaganda Fide w obecności kard. Fumasoni Biondi. Papież wyraził radość z powodu obecności wychowanków Collegium, reprezentujących 37 narodowości, a następnie wygłosił obszernie przemówienie, w którym przestrzegając słuchaczy przed teoriami rasizmu, Ojciec święty bardzo ostro wystąpił przeciwko znaczącej się kampanii przeciwko Akcji Katolickiej, która oskarżana jest przez przeciwników o to, że jest antyrasistowska, a zatem antyfaszystowska.

Akcja Katolicka, oświadczył Ojciec święty, ma rację bytu tylko przez to, że należy do Kościoła. Być katolicką, to znaczy być powszechną, nie rasistowską, nie nacjonalistyczną w sensie wyłączającym dwa przymiotniki.

„Nie chcemy wyłączać nikogo z rodziny ludzkiej“, oświadczył Papież.

Podkreśliwszy rasistowskie i nacjonalistyczne przeszkody, wznoszone pomiędzy ludźmi i narodami, Ojciec święty dorzucił:

Stwierdzono ostatnio, że pomiędzy Akcją Katolicką i partią faszystowską istnieje rozbieżność doktrynalna nie do pogodzenia. Są to słowa wielkie, lecz słowa nieścisle, ponieważ Akcja Katolicka nie ma własnej doktryny, a jej wyrazem jest tylko credo. Cały rodzaj ludzki jest jedną powszechną rasą ludzką i nie ma miejsca na rasy specjalne. Można zatem zadawać sobie pytanie, czy Włochy potrzebują naśladować Niemcy?

Z uśmiechem dorzucił następnie Papież, że nie dlatego tak mówi, ponieważ jest synem tych mediolańczyków, którzy wygnali w swoim czasie Niemców od siebie, lecz dlatego, że Rzymianie nie mówili nigdy o rasach.

Wśród tych niebezpieczeństw może istnieć także niebezpieczeństwo zapomnienia własnego imienia i nazwy, jak o tym mówił ongiś wielki historyk łatyński Tacyt, który widział w tym jedną z najpoważniejszych oznak dekadencji moralnej.

BILANS AWANTUR ARABSKO-ZYDOWSKICH.

Jerozolima, 1. 8. (PAT) W ciągu trzech tygodni od 1 do 21 lipca r. b. zabite zostały w Palestynie 123 osoby, w tym 75 Arabów, 36 Żydów i 2 żołnierzy angielskich. Rannych w tym okresie było 195 Arabów i 124 Żydów.

Agencja Havasa donosi z Galilei, że oddziały wojsk brytyjskich stoczyły formalną bitwę z silną grupą terrorystów, z których pięciu zostało zabitych. Terrorysty pozostawili na placu walki licznych rannych.

JAN BRZOZA.

Miłość panny Józii.

Fragment powieści „Kobiety“.

Panna Józia wiedziała tylko to, że trzeba czasem przyciskać serce obu rącz — zwłaszcza kiedy waliło w ciemnej sali kinowej. Zwłaszcza kiedy na ekranie śpiewał Maurice Chevalier. Jego głęboki, zachrypnięty sopran przenikał ją do głębi. Józefina a raczej panna Józia zakochana była dziwną miłością. Zakochana w zjawie napół senniej, wywołanej ludzką przemyślnością z promieni słonecznych, taśm celuloidowych, płynów chemicznych i prądu elektrycznego. I oto z takiej mieszaniny wychylała się ku niej głowa, twarz wydymająca usta, z których płynęły zachrypnięte słowa niezrozumiałej piosenki. Wtedy właśnie trzeba było przyciskać serce oburącz. Nikt — ani ludzka przemyślność, ani Maurice Chevalier nie przypuścił nawet, że srebrny ekran, sztuczna miśmika, gardłowe tony paryskiej piosenki mogły przyprowadzić jakąś tam dziewczynę sklepową pannę Józję z jakiegoś tam miasta Lwowa w bicie serca. Bicie sygnalizujące najwyraźniej miłość. Maurice Chevalier śpie-

Ojciec św. oświadczył dalej, że w pracy kongregacji propagandy wiary jest jedynie prawdziwa, słuszna i zdrowa praktyka rasizmu, odpowiadająca godności i moralności ludzkiej, gdyż rzeczywistość człowieczeństwa polega na tym, aby być ludźmi, a nie dzikimi zwierzętami.

W dalszym ciągu Ojciec św. ponownie wyraził ubolewanie, że Włochy uznały za słuszne naśladowanie Niemiec.

Przemówienie swe zakończył Papież uwagą, że prawdziwy rasizm znaleźć można w Collegium Propagandy, gdzie zgromadzeni są razem wychowanko-

wie 37 narodów. Wszyscy synowie tej samej matki, tej samej rodziny i wszyscy wychowani przy tym samym stole i w tej samej prawdzie.

MUSSOLINI OCHRONI WŁOSKĄ „RASĘ“ WBREW WOLI PAPIEŻA.

Paryż, 1. 8. (PAT) Omawiając słynną mowę Papieża „Le Journal“ pisze, że oświadczenie Mussoliniego jest pierwszą interwencją włoskiego dyktatora do polemiki na temat rasizmu. Należy liczyć się z tym, że Włochy za stosują środki potrzebne dla ochrony rasy mimo negatywnego stanowiska Watykanu.

W Pradze pobito niemieckiego lekarza.

Berlin, 1. 8. (PAT) W nocy z 29 na 30 bm. dokonano w jednej z restauracji na starym mieście w Pradze napadu na lekarza dr Stelziga, narodowości niemieckiej.

Według relacji Niemieckiego Biura Informacyjnego, dr Stelzig został podczas spożywania posiłku w restauracji obrzucony obelgami przez gości narodowości czeskiej. Chcąc uniknąć zajścia dr Stelzig w towarzystwie przyjaciela opuścił restaurację, wówczas grupa, licząca około 30

osób napadła na dr Stelziga na ulicy i pobiła go do utraty przytomności.

„Berliner Boersen Ztg.“ nadaje temu zajściu polityczne znaczenie, komentując pobicie dr Stelziga, jako przykład uposiedzenia obywateli narodowości niemieckiej.

Lord Runciman po przyjeździe do Pragi — pisze dziennik niemiecki — będzie mógł naocznie przekonać się, że poza oficjalnymi mowami i powitalnymi artykułami słyhać też w Pradze nieokielznane okrzyki: „Bić Niemców“.

Ostra krytyka armii czechosłowackiej.

Wiedeń, 1. 8. (PAT) „Wiener Voelkischer Beobachter“ w dalszym ciągu swoich wywodów na temat armii czechosłowackiej podaje dzisiaj zestawienie wszystkich gatunków broni w tej armii.

Pismo podkreśla, że w ostatnich latach powoływano rocznie do armii czechosłowackiej 90 tys. ludzi, w stosunku do poprzednich 70 tys. Uzbrojenie armii jest dobre, iakkolwiek nie

wszędzie przeważają nowoczesne urządzenia, Mobilizacja tej armii napotyka na trudności, ponieważ żołnierze nie służą w formacjach swoich rodzinnych powiatów ze względów natury politycznej, lecz w miejscach odległych od nich. Również brak jest w tej armii ducha łączącego ją, ponieważ żołnierze narodowości nie-czeskiej służą w niej niechętnie i z odrazą.

Akcja wypoczynkowa dla pracowników miejskich.

Warszawa, 1. 8. (PAT) Prowadzoną od dwóch lat akcją ośrodków wypoczynkowych pracowników miejskich, zorganizowaną z inicjatywą prezydenta miasta, przejęła w bieżącym sezonie całkowicie Pracownicza Komisja Samopomocy Społecznej, dążąc do rozszerzenia tej pożytecznej inicjatywy na jak najszersze koła kolegów.

Ośrodki wypoczynkowe w b. roku zorganizowane zostały w Zakopanem, Krynicy, Zaleszczykach, Jastrzębiej Górze, Kościeliskach i w Augustowie.

Czas trwania turnusu wynosi 2 tygodnie; koszt pobytu — mieszkanie, wyżywienie oraz podróż w obydwie strony wynosi w zależności od miejscowości od 44 zł. do 84 zł., przy tym wydatek, który ponosi pracownik jest mu rozkładany na raty od 7—14 zł. miesięcznie. Ceny skalkulowane są bardzo nisko.

Szczególnie silna frekwencja cieszą się ośrodki górskie i nadmorskie, oraz dwa obozy w Dolinie Kościeliskiej i nad jeziorem Augustowskim, z których korzystają przede wszystkim pracownicy fizyczni. O-

bóz w Augustowie zorganizowany jest w pobliżu jeziora, w pięknym lesie, uczestnicy spiąją pod namiotami.

We wszystkich ośrodkach uczestnicy korzystają z absolutnej swobody indywidualnej; zorganizowane są jednak grupowe ćwiczenia gimnastyczne, od których zwolnieni są tylko pracownicy, którym wszelka zaprawa fizyczna jest ze względów zdrowotnych zabroniona przez lekarzy. Dlatego też oprócz gimnastyki ранней w czasie każdego turnusu kierownicy poszczególnych ośrodków organizują naukę pływania, gry sportowe oraz przeprowadzają zaprawę lekkoatletyczną, wycieczki. Prace w tym kierunku na ośrodkach są dlatego ułatwione, że zaopatrzone są w sprzęt świetlicowy, patefony, radio, czasopisma i biblioteki.

O odbyło się już 4 turnusy, z których skorzystało 863 pracowników miejskich. Następne turnusy odbywać się będą w zależności od miejscowości do 1 października.

DAR UCZONEGO SZWEDZKIEGO DLA UNIWERSYTETU WARSZAWSKIEGO.

Warszawa, 1. 8. (PAT) Jak już pisaliśmy w Polsce przebywa od kilku dni znany pionier współpracy kulturalnej Szwecji z Polską G. K. Fellenius ze Sztokholmu.

Fellenius, gorliwy propagator polskości na terenie Szwecji przybył do naszego kraju już po raz piętnasty z rzędu, tym razem jako delegat Towarzystwa Szwedzko-Polskiego w Sztokholmie, wioząc ze sobą bibliotekę dla seminarium języków skandynawskich na Uniwersytecie Józefa Piłsudskiego w Warszawie. Biblioteka ta składa się z 1200 tomów z których 800 jest darem Felleniusa.

KOMPOZYTOR ISLANDZKI W POLSCE.

Kraków, 1. 8. (PAT). Do Krakowa przybył wybitny kompozytor islandzki Jon Leifs z Reykjavik w towarzystwie dyrektora muzycznego Polskiego Radia Rudnickiego.

HARCERKI RUMUŃSKIE W ZAKOPANEM.

Zakopane, 1. 8. (PAT). Do Zakopanego przybyła ze swego obozu wycieczka 33 harcerki rumuńskich. Wycieczkę na dworcu autobusowym powitała grupa harcerzy bawiących na obozie zakopiańskim.

Po odtańczeniu przez harcerki paru ludowych tańców rumuńskich wycieczka udała się autokarami do Morskiego Oka w Tatrach, a popołudniu na Kasprowy Wierch, po czym obecna była na specjalnie dla niej przez zarząd miejski zorganizowanym pokazie tańców góralskich.

go koloru. Kiedy podawała klientom krawaty — mówiła głosem śpiewnym i wpadającym w przyciszony patos, przypominający dziwnie patos niezrozumiałych bełkotów postaci z filmu. Klienci byli wyraźnie zachwyceni panną Józją. Zachwyt ich wyrażał się w owej najgorszej formie, a więc w niezgrabności, skłonności do zwieczień i złych gustach w doborze krawatów. Płacili szarmancko, dzwoniąc ostentacyjnie pieniędzmi — wychodził w lansadach, kłaniając się i po-tykając o własne nogi.

Panna Józia nie widziała tego wszystkiego. Nie chciała widzieć. Patrzyła na nich jakby niewidzącymi oczyma. Raczej nie — źle się wyraziłem — patrzyła na nich oczyma patrzącymi jakby we własną głębię. Tak bowiem patrzyła tylko zakochane kobiety. Jej oczy były odwrócone do wnętrza, jak oczy ślepcy wpatrzone w wieczną, upajającą ciemność. Ciemność, w której dzieją się rzeczy niepojęte. W tej ciemności odbywało się coś, co powodowało gwałtowne bicie serca, jego nagłe skurcze, wywołane przez zjawę z ekranu śpiewającą „...o mon Paris“...

— Być może, iż zakochanie się panny Józii w uśmiechniętej twarzy par-

skiego piosenkarza miało swą przyczynę. Ciemna sala kinowa przepelniona ludźmi zakłętymi w jedną masę z krainy cudów, była przecież zupełnie inna od magazynu z krawatami — od mieszkania w suterrenach. W magazynie była jedną z wielu uśmiechniętych panien, ustawionych za długą ladą w błękitny szereg. W suterrenach kipiało inne życie. Szare, codzienne, prawdziwe. Czy prawdziwe? Wszak w magazynie musiały być uśmiechnięta i musiały zachwalać kiepskie krawaty i kiepskie gusta kupujących. Wszak w suterrenie musiały bodaj kilka słów zamienić z sąsiadkami. Wysłuchać utyskiwań Szlaczkiwiczowej o rozlicznych chorobach licznych jej dzieci, kiwać głową wiecznie goniącej Antoninie Szczęk, przynieść wodę z wodociągu w sieni, pocerować pończochy, a nade wszystko sprzeczać się z matką. W suterrenach ludzie śmiali się, płakali, kłęli, lub gwarzyli. W kinie było wszystko inne. W kinie były fraki, służba, limuzyny, uszłakowane śmiech i glicerynowe łyżki. W kinie dopiero żyła. W kinie odpoczywały nogi po całodziennym staniu za ladą, twarz nie musiała być uśmiechnięta, uszy nie wysłuchiwały gwary suterren. Uszy pochłaniały niezrozum-

